

Natur-ture

Lerskov Plantage

At se skoven for bare træer:

Lerskov Plantage er en skov hvor man nemt kan se skoven for bare træer...! Normalt, når man går i en skov, kan man ikke se skoven for bare træer, fordi man kun kan se et vist stykke frem da de store træer tager udsynet. Men i Lerskov Plantage er mange af bevoksningerne så nye, at man uden besvær kan skue ud over store flader af skov bestående af helt unge, lave træer...

Ved første øjekast synes Lerskov Plantage måske ensformig og kedelig, men tag endelig ikke fejl. Når først man får kigget nærmere på plantagen vil man opdage at den er utroligt varieret og indeholder mange spændende elementer: -den ligger i et smukt kuperet terræn med mange smukke moser; Jyllands betydeligste ås, Genner Ås, går tværs gennem plantagen og midt i det hele finder man flere spændende gamle kulturhistoriske ruiner der er et nærmere studie værd.

Lerskov Plantage blev meget hårdt ramt under stormfaldet i 1999. Der væltede 14.800 m³ træer i skoven. Fladefaldet blev opgjort til 59,3 ha samt 17 ha andre ødelagte bevoksninger. Samlet faldt ca. 60 % af hele skovens bevoksede areal. Der var tale om en næsten total ødelæggelse af skoven og meget af det der stod tilbage var yngre og dermed lavere bevoksninger. Da man havde ryddet op efter stormfaldet blev det besluttet at man ville forsøge at opbygge en ny stærkere skov med betydelig større variation. Man plantede derfor typisk 3-4 forskellige træarter i hver bevoksning og i dag, 7 år efter stormfaldet, har de nye træer fået godt fat, skoven er fint på vej op og fremstår i dag som en frisk, ny og spændende skov. Når man går tur i plantagen i dag, kan man, ud over at nyde synet af de nye bevoksninger, stadig se små vidnesbyrd om det der var før, i form af gamle stød og enkelte tilbagestående knækkede træstammer, der stikker op mellem de nye træer. Kigger man nærmere på stødene kan man se at der på flere af dem vokser store flotte tøndersvampe der nu er det nye liv der går videre på det gamle.

Hvis man kunne flyve:

Hele landskabet hvor Lerskov Plantage ligger er meget specielt. Hvis man kunne flyve op og se hele området fra oven, ville man kunne få et enestående indtryk af et landskab, der nøje hænger sammen med landskabet helt ude i Genner Bugt. Genner

Bugt og dens fortsættelse ind i land, i form af den lille dal Genner Hule, er jo egentlig en stor gammel sammenhængende dal lavet under isen under sidste istid. Følger man denne dal ind i land peger den op mod Genner ås. Dvs fra at have en lang dyb dal, får man nu pludselig en "omvendt" dal, altså en lang pøselignende kæmpe stor bakke der løber gennem landskabet. Denne forhøjning kaldes en ås. En ås er nærmest det modsatte af en tunneldal. Tunneldale er dannet under sidste istids kæmpe ismasser, hvor store smeltevandsfloder løb ud under isen og på deres vej sled sig ned i landskabet og derved fik lavet store dybe dale. Åse er også dannet ifbm disse smeltevandsfloders virke. Men hvor floderne nogle steder gravede sig ned i landskabet under isen, ja, så kunne de andre steder, hvor vandet løb lidt roligere, i stedet lægge materialer (sten, sand, ler, grus) fra sig, som så efterhånden fyldte hele tunnelen under isen op. Sådant en "omvendt tunneldal" kaldes for en ås. Hvis vi endnu engang kunne kigge på Lerskov Plantage fra oven, fra et fly i stor højde, ville vi kunne se at den ligger i et lettere kuperet morænelandskab, med den store ås løbende tværs gennem plantagen i retningen sydvet til nordøst og man ville kunne se at terrænet falder relativt brat på begge sider af åsen. Man vil kunne se at der er typiske mosefyldte lavninger neden for foden af åsen. Mod øst ligger der en randmoræne vilkelret på åsen. Et markant element i landskabet skyder op i plantagens sydvestlige hjørne, i form af en høj morænebakke, Rolandsbjerg, der med sine 58 meter, fylder godt i landskabet.

Dyrene er der også:

Går man tur i plantagen kan man være heldig at se dådyr. De fleste har prøvet at se rådyr når man går tur i skoven, eller når man kører gennem landskabet, men det er sjældnere at man får fornøjelsen af at se det noget større vilde dådyr. Mange genkender nok bedst dådyrene på de hvide prikker man ser på denne hjortearts sommerpels, samt på de ældre hanners store skovlformede geviner. Dyrene er mest aktive morgen og aften, men man kan dog være heldig at træffe dem midt på dagen også, hvis de går i områder hvor de har fred. Udover rådyr og dådyr, kan man i Lerskov Plantage møde både ræve og harer, samt et væld af fugle, bl.a. den store skovsneppe, der med sin størrelse på op til 34 cm og 400 gram er en fugl der er til at få øje på. Ofte oplever man dog skovsneppen i form af en forskrækkelse når man går i sine egne tanker gennem skoven, for skovsnepper trykker sig ofte i skovbunden, for så pludselig, få meter før man passerer den, at lette og flyve bort.

Kogleår i år:

Der må være kogleår i år. Aldrig før har jeg set så mange grankogler hænge på træerne som denne vinter. Sitkagraner, rødgraner, douglasgraner mm er fyldt med lysebrune kogler, der tungt hænger ned fra grenene, også i Lerskov Plantage, hvor nogle af de overlevende store graner står fyldte med kogler. Et meget smukt syn der

er værd for os at nyde, og som fugle og egern kan få glæde af når maverne skal fyldes.

Historie:

Ser man på Johannes Meiers gamle kort over Danmark fra 1641, kan man se at han har indtegnet et område kaldet "Legerscow", præcis der hvor Lerskov ligger i dag. Men Meiers kort viser at der dengang var agre på stedet og omkring disse agre lå der store øde mose- og hedestrækninger. Det er spændende at tænke på hvordan området på "kun" godt 350 år kan skifte markant karakter. I 1838 blev Lerskov oprettet som en selvstændig plantage, men der er i dag ingen rester tilbage af denne skov. Man mener at skoven oprindeligt var en løvskov, men at det præjsiske forstvæsen langsomt konverterede løvskoven til nåleskov, samtidig med at flere af de lavereliggende moser blev afvandet og tilplantet.

Sikringsstilling Nord:

Når man kører på asfalten gennem Lerskov Plantage vil man på et tidspunkt, ud mod vejen, kunne se resterne af nogle gamle cementbunkers der nu er ved at indgå i skovens naturlige kredsløb, idet mosser og småplanter vokser ovenpå cementen og giver hele stedet en meget særpræget stemning. Det er lidt somom disse cementvægge er skudt op af skovbunden, hvorefter naturen lige så stille og roligt er begyndt at kravle hen over dem. Bunkerne er en del af sikringsstilling Nord. En lille sti fører op til de ruiner der er tilbage af sikringsstillingen. Sikringsstilling Nord var en forsvarslinje på tværs af Jylland bygget under 1. Verdenskrig, i 1916-17, af den tyske hær. Den kom dog aldrig i brug. På linjen var der ca. 900 bunkers, 33 batterier, samt skyttegravslinjer, pigrådshegn, signalstationer mm. I 1920 blev området atter dansk og den danske hær sprængte de fleste anlæg i stykker. Men her i Lerskov, dog ikke mere end at man stadig kan se resterne af det der engang var.

Faktaboks:

Lerskov Plantage er på 139,5 ha og bestod før stormfaldet i 1999 hovedsageligt af nåletræer. I dag er det en blandingsskov, hvor man forsøger at have 3-4 forskellige træarter i hver bevoksning.

Faktaboks:

Hvor ligger Lerskov Plantage?

Lerskov Plantage ligger ca. 6 km nord for Aabenraa og 2 km sydvest for byen Genner. Vest for plantagen løber motorvej E45 og øst for plantagen går rute 170.